Мисливська ложка дьогтю як складова революції гідності

Події останніх днів спонукають до того, щоб всім проаналізувати причини, які призвели до масових невдоволень та перезавантаження політичної влади. Несправедливість, неефективність, корумпованість мисливської галузі склали свою краплю дьогтю у великому океані людської невдоволеності. Тож невипадково багато рядових мисливців та керівників мисливських господарств рушили до Києва захищати свої права.

Неаби-яка надія у мисливські кола вселилась, коли, на відміну від попереднього президента – «Пасічника», був обраний Президентом України знаний поціновувач полювання, власник мисливських ревірів – В. Янукович. Задля проведення всеосяжних реформ була змінена навіть Конституція України, щоб сконцентрувати всю повноту влади і вийти на нові вершини суспільного життя. Мантри – «почую кожного», «покращення» і т.п. не спрацювали, а електорат з бруківкою в руках відстояв свої права, хоча на жаль, з великими жертвами. До народного гніву спричинилось і полювання авторитарного керівника країни у власних мисливських угіддях, що викликало великий резонанс: адже мисливське господарство – це вам не пасіка, воно привертає набагато більше уваги. Крім того, у кожній області були свої царські мисливські угіддя. Вже назви статей, у яких лунала гостра критика президентських угідь, говорили самі за себе: «Царське полювання», «Мисливські угіддя Януковича за 28 мільйонів захистять від підтоплення», «Царська неохота», «В Сухолуччі в день УПА спиляли розстрільні вишки Януковича», «На дорогу до місця полювання Януковича витратили вже 100 млн гривень», «Мисливська резиденція Януковича» і таке інше. Не буду переповідати зміст, але, зрозуміло, що політичного рейтингу це не додавало. Мабуть, думав по-зеківськи – протисне, а не вийшло.

З численних журналістських розслідувань в неприглядному світлі виглядали і менші «слуги народу», які не були обділені приватними мисливськими угіддями, зокрема, такі діючі та бувші народні депутати як

Олександр Волков, Микола Рудьковський, Нестор Шуфрич, Віктор Лозинський. Не було б нічого дивного, що ці багаті люди маючи в користуванні дорогі машини, будівлі, могли б собі дозволити і угіддя. Але масла в огонь підливає існуючий механізм надання в користування мисливських угідь, які без будь-якої оплати передаються потрібним людям. За твердженням бувшого чиновника Держкомлісгоспу, за надання в користування мисливських угідь брались хабарі у розмірі 15 тис. доларів за 1 тисячу гектарів, при цьому 60% йшло в кишеню керівництва лісовою галуззю. Лише за те, що мною було процитовано попереднє речення у статті «Національні особливості полювання за мисливськими угіддями і не тільки…»[1], яка була відзначення на конкурсі статей про лісове господарство, організованому ФЛЕГ та Телекритикою у 2012 році, мене в найкращих традиціях тоталітарного режиму на роботі залякували розправою у прокуратурі, а в подальшому – звільненням із роботи. На мою думку, жаль, що люди з науковими званнями не вміють дослухатись до окремої думки, дискутувати, переконувати або опублікувати статтю з протилежною думкою. Напевно прийшов той час, щоб хоча б для себе пройти люстрацію совісті, і я щиро вірю, що ми перегорнемо цю жахливу сторінку історії України і підемо з чистою совістю працювати на її розвиток.

Розпочавши цю статтю, я продовжую спостерігати, як валиться велика лісова корупційна система. Перші колишні друзі здають В. Януковича, а колишні друзі В. Сівця – начальники лісових управлінь визнають, що він застосовував корупційні схеми. Тож риторичне запитання: «А Ви йому не допомагали?» Ви видавали накази для забезпечення реалізації цих схем. Добре, що хоч пізніше, але дійшло. Тепер слід ще й давати свідчення, щоб повернути в казну награбовані гроші. Адже за ці гроші наймались тітушки, які вбивали і калічили людей, палили машини.

Якщо вдатись до історії, то право виключного надання права полювання у Середні віки належала виключно монархам, які в подальшому передавали його магнатам та церкві. Що тепер змінилось? Влада забирала кращі мисливські

---

[1] Режим доступу: http://www.telekritika.ua/lesnoi_sector/2012-04-12/71194

угіддя для свого власного користування, а інші через хабарі роздавала плебеям. Скоріш за все, що у виловленій чорній бухгалтерії В. Януковича будуть виявлено і «доходи» від надання в користування мисливських угідь. То ж хочу також застерегти нову владу, що необхідні законодавчі зміни механізму надання у користування мисливських угідь від командно-адміністративної до конкурентно-аукціонної, бо народ не зрозуміє, за яким же принципом надаються безкоштовно в користування мисливські угіддя, чим один претендент кращий за іншого. Якщо аналізувати процес надання в користування мисливських угідь у західній та центральній Україні, то він проходив через великі конфлікти, де були залучені ті чи інші партії та громадські організації. Більш менш цей процес проходив мирно лише на східній Україні, де за словами Леніна, «народ і партія єдині» – звісно, Партія регіонів, та комуністів.

Хвилює й те, що хоча й українське законодавство визначає, що за користування мисливськими угіддями, як і в усьому світі, потрібно сплачувати кошти власникам земельних ділянок, але ж хто їх хоче сплачувати, якщо можна пролобіювати у Верховній Раді України зміни, де вже третій раз вносяться поправки про відстрочку оплату: спочатку у 2005 році, потім – до 2010 року і тепер – до 2015 року. Тож може революція заветує наступне продовження відстрочки по оплаті. Обурливим є те, що 2% респондентів з числа опитаних у Закарпатській та Рівненській областях не мають можливості законно отримати доступ до збору грибів, ягід, плодів, лікарської сировини у лісах по причині передачі лісових угідь в довгострокове користування, зокрема, для ведення мисливського господарства та інших потреб [2].

---

[2] Чернявський М. В. Проблеми доступу місцевого населення до лісових ресурсів та незаконні рубки і лісах Карпат і західного Полісся: [монографія] / М.Чернявський, І. Соловій, Я. Геник, О. Каспрук, О. Геник, М. Мельникович, Г. Герасим, В. Савка. – Львів: Товариство «Зелений хрест», Ліга-Прес, 2011. – С.104.

Свої особливості мисливська галузь має у системі державного управління. Як вже вище згадувалось, мисливські господарства захопили дуже великі чини. То ж всі можуть зрозуміти, що навіть лісовим генералам майже неможливо провести перевірку щодо вимог законодавства, яке регламентує ведення мисливського господарства. Ну нереально навіть Генеральному Прокурору реально перевірити мисливські угіддя президента у Сухолуччі чи Синьогорі. А якщо й для галочки потрібно перевірити, то якомусь маленькому клерку дадуть догану чи попередження або оштрафують на 100 гривень.

Яскравим прикладом невиконання законодавчих вимог у галузі мисливства є те, що на протязі десятиліть не утримується визначена законом чисельність єгерів у користувачів мисливських угідь. З року в рік як державні органи виконавчої влади, так і органи державного нагляду не в стані забезпечити чисельність єгерської служби у багатьох користувачів, які навіть після врученого припису і не думають його виконувати. Та й що можна вимагати у працівника, коли його заробітна плата є нижчою у два з половиною рази, ніж в інших галузях господарства[3].

Показово блюзнірському у цьому плані є організація змагань, присвячених пам'яті загиблих на Волині єгерів – Вегерича і Хомича, які навіть не мали шансу не лише спіймати браконьєрів, але й відбитись від нападаючих, бо не мали вогнепальної зброї. Віз і нині там. Як не були забезпечені єгері зброєю, так і надалі не забезпечені – практично вся зброя лісової охорони зберігається у відділках міліції.

Крім того, самі єгері добре знають, що якщо він не працює в олігарха або депутата, то слід бути дуже обережним при складанні протоколу на порушника правил полювання. Складеш на так звану «еліту нації», будеш мати лише сам проблеми. Наприклад: неправильно поставлена у адміністративному протоколі крапка чи кома роблять протокол недійсним, а порушника – невинним. Ось тому паралізована тотальною корупцією єгерська служба практично перестала боротись із реальними порушниками. Та й взагалі відсоток виявлених випадків

---

[3] Середня зарплата в Україні [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukranews.com/uk/news/economics/2010/10/26/29918

браконьєрства, при яких має місце добування тварин складає лише (1-2%). Підтвердженням цьому є статистика, що є роки коли в Україні взагалі не було відкрито жодної кримінальної справи по факту браконьєрства. План боротьби виконується на дрібницях – найчастіше: допуск без нагляду собаки у мисливських угіддях, бо тут можна домовитись із знайомим, який взагалі не є мисливцем, і скласти на нього протокол і самому ж єгерю заплатити, або й взагалі на лівих людей. Авторитарна система не жаліє і своїх. Під прес фальсифікації попадають навіть посадові особи державних контролюючих органів, яким доведено план боротьби з браконьєрством. За складання липових протоколів проти них відкриваються кримінальні провадження та притягують до кримінальної відповідальності.

А ще браконьєрству сприяє несправедливість при реалізації ліцензій, тобто, права полювання. Так, в одному й тому ж самому господарстві одному мисливцю продається ліцензія на кабана за 500 гривень, а іншим – за 5000 гривень. Все залежить від соціального статусу мисливця. Чим бідніший – ще й більше здеруть, а за багатого саме господарство заплатить та ще й, як мінімум, нагодує.

Крім того, бюджетні кошти на фінансування ведення мисливського господарства отримують лише вибрані елітні господарства. Проаналізувавши фінансування елітного президентського господарства «Синьогора», бачимо, що, наприклад, у 2007 році з бюджету на його фінансування поступило 211тис. грн, що становило 53% від бюджетного фінансування у цій галузі всієї області, у 2009 році бюджетне фінансування склало 425 тис. грн, що склало вже 71% бюджетного фінансування мисливського господарства області. Доходи ж склали лише 0,004% від витрат тисячні від витрат і в номінальному вигляді склали 2 тисячі гривень. За цю суму можна було відстріляти одну голову оленя та два кабани. Звісно, що не один мисливець захотів би за таку суму отримати таке полювання, але напевно для цього потрібно бути якщо не президентом, то працювати в Адміністрації Президента або бути олігархом, які, маючи багато грошей, ніколи й не думають платити за полювання.

Через тінізацію мисливського господарства галузь за всі роки незалежності залишалась збитковою, а доходи становили лише 50% від вкладень. Логічним виходом за таких обставин є банкрутство, але лише в нашій державі закони економіки не спрацьовують. Мисливські господарства по 15 років збитково ведуть мисливське господарство і не те, що не банкрутують, але ще й у подальшому перезакріплюють мисливські угіддя для подальшого «збиткового ведення».

Великою ложкою догтю є і питання відсутності механізму відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами сільськогосподарським посівам. Слід відзначити, що ще Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.11.2009 р. № 1472-р «Деякі питання надання в користування мисливських угідь і відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами» дано доручення Міністерству аграрної політики України щодо розроблення рекомендації про укладення договорів страхування сільськогосподарських посівів від збитків, завданих мисливськими тваринами агропромисловому комплексу та особистим селянським господарствам, але дана вимога, як і практично всі благі починання, не була виконана.[4]

Бюрократична машина повною мірою працює у мисливстві у вигляді отримання різноманітних документів, яких розплодилось багато. Мисливці самі знають, як кожних три роки необхідно проходити перереєстрацію зброї: з відповідними медичними довідками та сертифікатами, що ти не п'яниця чи психічно хворий. Але це плебеї тижнями оббивають пороги, а для мисливської еліти дозвіл на зброю, посвідчення мисливця, контрольна картка одразу – або додому, або на роботу. Тут все залежить ще й від статусу еліти. І так практично в усіх сферах суспільного життя. Зрозуміло, що такі високопосадовці, як генеральний прокурор Пшонка не проходив ніколи психіатричної експертизи, а, виходячи із портретів, на яких він зображений імператором, йому взагалі не можна було видавати дозвіл на вогнепальну зброю.

[4] http://www.lviv.expres.ua/news/2011/09/30/47550

Зараз слід зосередитись на тому, що трагічні події, які відбулись в Україні, дали лише шанс її демократичного розвитку, але, чи він реалізується вже залежить від нашої громадянської позиції. Є у революції початок, але немає кінця.

Мисливська ложка дьогтю як складова революції гідності / Олег Проців / Полювання та риболовля. – 2014. – №4 (150) квітень. – С. 2.